

Obehörighet att utöva kyrkans vigningstjänst

ANMÄLAN M.M.

A, B, C, D, E, F och G, nedan A m.fl., har anmält biskopen K och, som de får uppfattas, yrkat att Svenska kyrkans ansvarsnämnd för biskopar ska förklara honom obehörig att utöva kyrkans vigningstjänst.

UTREDNINGEN I ANSVARSNÄMNDEN

A m.fl. har i sin anmälan framfört synpunkter på en av K genomförd tillsyn avseende Y församling. Tillsynen gällde kyrkoherden i församlingen, J. A m.fl. har anfört att biskopen i ärendet har gett tolkningsföreträde till de som har klagat och avstått från att ta reda på hur andra nomineringsgrupper och kyrkoherden har uppfattat situationen. De har vidare anfört bl.a. följande. Biskopen har iklätt sig en arbetsgivarroll och uppmanat till uppsägning utan saklig grund i ett anställningsärende. Biskopens omdöme vad gäller att bygga pastoralt förtroende för att kunna hantera den uppkomna situationen i församlingen har brustit och biskopen hade kunnat begränsa den tillitsskada som uppkommit inom församlingen.

A m.fl. har till sin anmälan bifogat ett e-postmeddelande till kyrkorådet från L, där hon fråntäder sitt uppdrag, ett e-postmeddelande från K till kyrkoherden J och en skrivelse från A m.fl. till K.

Ansvarsnämnden har inhämtat yttrande från K. Han har i yttrande anfört följande. "Biskopens uppdrag är att 'svara för ledning och tillsyn' och att 'vårda och värna kyrkans enhet' (8 kap. 1 § kyrkoordningen). Mitt agerande i förhållande till Y församling är ett uttryck för detta tillsynsansvar och värnande om kyrkans enhet. Tillsynen föranleddes av två skäl: 1) uppgifter om att det fanns betydande samarbetsproblem i kyrkorådet, 2) uppgifter om att kyrkoherden inte förhindrat att hans hustru anställts som kyrkomusiker i församlingen, vilket han enligt Codex ethicus för X stifts präster och diakoner rimligen borde ha gjort. Som framgår av anmälan och dess bilagor har jag efter en inledande orientering av läget i församlingen uppdragit åt kontraktsprosten att å mina vägnar (8 kap. 6 §), och tillsammans med en av stiftsorganisationens kontaktpersoner för ansträngda situationer, utöva denna tillsyn. Jag har kritiserat kyrkoherden men inte, som anmälarna påstår, kränkt eller tagit äran av honom. Tillsynen har inte varit ensidig. Kyrkoherden och jag har mejlväxlat och som framgår av anmälan har hela kyrkorådet och kyrkoherden hörts och getts möjlighet att delge sina synpunkter. Jag har inte uppmanat kyrkoherden eller kyrkorådet att bryta mot arbetsrätten."

Svenska kyrkans ansvarsnämnd för biskopar (Robert Schött, Ingemar Söderström, Thomas Stoor och Elisabeth Engberg) anförde i beslut den 21 december 2022 följande.

Svenska kyrkans ansvarsnämnd är ett särskilt organ tillsatt av Kyrkomötet. Ansvarsnämnden ska självständigt fullgöra de uppgifter som anges i kyrkoordningen.

Enligt 10 kap. 8 § första stycket och 30 kap. 7 § kyrkoordningen ska Ansvarsnämnden pröva frågor om biskopars behörighet att utöva kyrkans vigningstjänst.

I egenskap av tillsynsorgan får Ansvarsnämnden med tillämpning av 57 kap. 3 § kyrkoordningen även utan anmälan ta upp frågor om hur biskoparna utövar sina uppdrag och efterlever avgivna vagningslöften.

Ansvarsnämnden ska med tillämpning av 30 kap. 4 § kyrkoordningen förklara en biskop obehörig att utöva kyrkans vigningstjänst om han eller hon har övergett Svenska kyrkans lära, genom egen ansökan begär det eller har utträtt ur Svenska kyrkan.

Ansvarsnämnden får med tillämpning av 30 kap. 5 § kyrkoordningen förklara en biskop obehörig att

utöva kyrkans vigningstjänst om biskopen

1. har brutit de löften som han eller hon har givit vid vigningen,
2. har brutit sin tystnadsplikt i fråga om sådant som han eller hon fått veta under bikt eller enskild själavård,
3. på grund av sjukdom eller annan liknande anledning har förlorat förmågan att rätt utöva vigningstjänsten, eller
4. genom brottslig gärning, på grund av sitt levnadssätt eller på annat sätt i avsevärd mån har skadat det anseende en biskop bör ha.

K har i sitt yttrande redogjort för anledningen till tillsynen av Y församling och dess kyrkoherde J och hur tillsynen har genomförts.

Det har inte framkommit annat än att K har agerat inom ramen för sitt uppdrag och vidtagit de tillsynsåtgärder som åligger honom. Enligt Ansvarsnämnden har det inte anförts eller framkommit någon omständighet hänförlig till 30 kap. 5 § kyrkoordningen som skulle kunna medföra att han ska förklaras obehörig att utöva vigningstjänsten. A m.fl.:s anmälan föranleder därför inte någon åtgärd från Ansvarsnämndens sida.

Ärendet skrivs av från vidare handläggning.

Ansvarsnämndens beslut: As m.fl.:s anmälan ger inte anledning till åtgärd av Ansvarsnämnden.

Ärendet skrivs av.

Ärendenummer: AN 2022–11

Beslut: 6/2022